1899. II. évfolyam. Baja, vasárnap május hó 21-én. 21. szám.

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvétetnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Lemberger Ármin.
Főmunkatárs: Schön Ödön.

Előfizetési árak
Egészévre 5 frt., félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetések jutányosan számittatnak.

Szegényügy.

Nincs kérdés, mely a társadalom minden egyes tagját oly igen érintené, mint a szegényügy, mely olyan régi, amilyen régi az enyém és tiedről való fogalom. Az utolsó 10—15 évben a társadalmi tevékenység egy irányban sem mutatott föl oly intenziv munkásságot, mint ezen a téren. Annyi egylet alakult az utolsó években a szegénység legyőzésére, amennyi nem jött létre más sok czél érdekében együttvéve. Ha valaki föl akarná sorolni mindnek czimét, úgy hamar belefáradna és bizvást mondhatjuk, hogy a sok egyletesdi játszásnak az egyetlen mentő oka az, hogy a szegény ember hasznát látja. Amikor a mi korunk történetét, a társadalmat jelenleg mozgató eszméket fogják utódaink kutatni, hiszszük, hogy elismeréssel fognak adózni azon szeretetnek, melylyel mai napság szegény embertársaink iránt viseltetünk.

És mégis a legkülönösebb az, hogy nincsen rendezetlenebb ügy a szegényügynél. Minden cselekedetünk ezen a téren meddő, csak a pillanatnyi szükséget enyhiti, pedig oly hatalmas az a pénzösszeg, amit a szegények gyámolitására forditunk, hogy abból rendszeres eljárás mellett több, szebb eredményeket lehetne fölmutatni.

Azt mondják, hogy egy millió frc. van kitüzve annak, aki a philloxera ellen biztos és olcsó mérget tud föltalálni. Méltó és érdemes volna több mint egy milliót kitüzni annak, aki elárulná, hogyan kell a szegényügyet rendezni, hogy csak az arra méltók kapjanak és eleget kapjanak. Azonban ez manapság a lehetetlenségek közé tartozik és fog tartozni — mondhatjuk — örök időkig, mert mindig lesznek oly ügyes emberek, akik értik a koldulás módját és lesznek oly jó és lágyszivü, hiszékeny emberek, akiket a könyörgés meghat és bőségesen osztják az alamizsnát sokszor olyanoknak is, akik a koldult pénzt elpocsékolják, elmulatják.

Nálunk elég tekintélyes összeg folyik be koldusváltságdij czimén és mégis hány és milyen változatos fajtáju kordus rójja végig az utczákat. Az egyik tönkrement kereskedő, a másik most jött ki a kórházból, a harmadik jegyző volt, a negyedik szinész, az ötödik tanitó. Van köztük siketnéma, eskóros, vak, sánta, addig, mig koldul, de a tanyájukon vigan élnek. A gazdasszonyok sokszor telve vannak panaszszal, különösen a szegényebbek, mert nem győzik magukat pénzzel és az ilyen idegen koldusok miatt sokszor szenvednek a helybeliek.

És mindezeken bajos segiteni, mert igen jó emberek vagyunk. Jó ember az, aki a koldulásra az engedélyt kiadja, pedig sokszor hamis az a bizonyitvány, melynek alapjan az engedély adódik. Jó ember a rendőr is, aki a szegénytől csak nem veszi számon, van-e koldulási engedélye. Jó emberek vagyunk mi is és nem akarjuk tudni, hogy a koldus becsapott, hanem megelégszünk a sejtéssel és leróván obulusunkat, szabadulni igyekszünk.

Ne higyje azonban a nyájas olvasó, hogy ezeket a sorokat rossz szivü, fukar ember irja, aki szabadulni igyekszik a szegényember esdő szava elől és a kolduson akar megtakaritani. Eppen nem! Hanem számolnunk kell a helyzettel és rá kell mutatnunk némely viszás körülményre. Tudvalévő dolog, hogy mi bajaiak eltudjuk tartani szegényeinket, de tehetetlenek vagyunk a bevándorlókkal szemben, akik elárasztanak bennünket. Tudvalevő dolog az is, hogy idegen koldusok bajai emberekkel vezettetik magukat körül és jelekkel látják el a házakat, aszerint, amint az adományt kapják, hogy a csoport később jövő tagjai tudják a járást. Alig pár hete, hogy uj, vörös jelzések támadtak a házfalakon. Keresztek, körök, és áthuzott körök, melyek megannyi jelzések, a lakó vagyoni viszonyairól és jó, vagy rossz szivéről.

Avagy szóijunk-e a világjáró és iparszerüen kolduló alakokról, akik ha az országuton találkoznak, kicserélik egymással az egyes helységek jótékony lakóinak névsorát?

Mindezeken csak egy mód van segiteni. A rendőrség legyen éberebb az utczán csavargó idegen koldusok megfigyelésében, mi pedig támogassuk elsősorban a helybeli szegényeket, akiknek helyzetét ismerjük. Az ilyen eljárással elriaszthatjuk tőlünk az idegeneket és több jut a helybelieknek.

Sum.

TÁRCZA.

A szerencsés kópé.

Irta: **Bodrogi Lajos.**

A czukrásznál együtt van a rendes esti társaság.

Sőt nagyobb is a társaság a rendesnél. Egy-két vasutépitő mérnök, aki ép most készült el a Sziporkára vetett hiddal, szivesen látott vendége a városszerte rettegett agglegény-körnek. Ott ülnek a czukrászbolt mögött elterülő kertben; az orgonabokrok most kipattant tölcséres sziromkái édes illattal kelnek versenyre mindenféle fajtáju szivarjaik karikázó füstjével. Nem is ez a füst győzi le az illatot: a szieszt ázó urak szabados hangulata üli itt diadalát virág és illat fölött. A virágok édes sóhajtása megrebbenve menekül a durva füstkarikák elől és ezek az esteli csendben lassu terjengéssel hintik széjjel a közéjük rekedt illatüző szavakat.

— Hát csak közibénk kerültetek ti is, gyerekek, szólott jó kedvvel a kör elnöke: Herepi Géza. — A két okos férfiu egészségére!

És felemelte sörös poharát (mert a felvidéki czukrászoknál sörrel is szolgálnak) és ivott a többivel a két okos férfiu egészségére.

A két okos férfiu közül az okosabbik — Fehér Gyulának hivták és negyven esztendős volt — előkelő nyugalommal köszönte meg az ovácziót.

— Köszönöm, gyerekek. Ez ugyan már a huszonötödik viczinális, amelyet épitettem, ezért is bátran ünnepelhetnétek hát; de okosabb, ha a huszonötödik város szép és szegény leányainak hálójából való bölcs menekülésem jubileumát ülitek. A gondtalan és könnyü élet örömére, Jenő pajtás!

— Még gondtalanabb lehetne egy szép és gazdag feleség mellett, válaszolt Kiss Jenő, a kevésbbé okos és még csak második viczinálisát épitő mester. Boszankodva dobolt a sörös pohár fenekével a tálczán, amint hozzátétte:

— De hát akinek kaucziója van, huszártiszt után bomlik valamennyi!

Furcsa megjegyzés eshetett a boszankodó szóra, mert a füstkarikák szapora ostromra vitték a dévaj szavakat. Illat, eszmény, rémülve menekült a messzeségbe.

Igazad van, Jenő; az uniformis csinál belőlünk agglegényeket. De hát, hogy szavadon fogjalak, Gyula, nálunk is holmi hálából menekültél?

— Azaz, hogy majd magamtól estem belé, de az utolsó pillanatban vettem elő a jobbik eszemet. Haj-haj! Veszekedett szép lány az a ti vasutaskisasszonyotok.

— Halló! Az Esztike? Nini, a vén imposztor, hát neki is feltünt? — csodálkozott különös érdeklődéssel az elnök. Nagy buzgón huzta a székét közelebb a mérnökhöz és faggatta erős szemrehányással:

— És nekünk nem is szóltál, csak most, amikor már a batyudat füzöd. Alapszabályaink ellen vétettél. Jól tudod, hogy minden szivbeli ügy a mi fórumunk elé tartozik; az elszédülön közös erővel csak igy segithetünk.

— Bizony, kevésbe mult, hogy áruló nem lettem. Képzeljétek, már Petőfit és Heinét kezdtem el olvasni. Igazán beteg voltam; beteg és bolond. Ha tiz esztendővel fiatalabb vagyok, elragad a vérem — és mához egy esztendőre talán bölcsőt ringatok már. De hát meggondoltam. Ezernyolczszáz forint fizetés és szegény feleség. Kész nyomoruság.

— Herepi Gézának a bankigazgatónak ugyan háromszor annyi volt a jövedelme, szegény feleségre azonban eddig neki sem tellett. Elég volt neki a Weisz nővérekkel való barátkozás. Ezek ugyan ketten voltak, de szerény igényüek valának. Áradozva szoritott kezet a lemondó mérnökkel.

— Okos beszéd Gyula, és gratulálunk menekülésedhez. Hazánk legnagyobb veszedelme a proletárok felszaporodása. Nem szabad követnünk apáink példáját a derüre-borura való házasodásban. Hiszen látjuk, mennyi bajjal neveltek fel bennünket. Hanem azért a gusztusod nem volt rossz.

— Haj-haj — sóhajtott elgondolkozva! A szép Esztike, a bájos, szerény okos Esztike!

— Más, ha pénze volna! — vágott közbe Kiss Jenő, igaz, akkor szép is volna, bájos is maradna, de szerény már nem. Akkor annak is csak huszártiszt kellene.

— Soha se hidd, vágott közbe csudálatos hévvel Herepi Géza. Nem modern leány az, mert az anyja sem modern asszony. Ismerem jól az az egész familiát és nemcsak három hónap óta, amióta itt laknak.

— Halljuk, halljuk az erényes hajadon történetét! — kiáltottak valamennyien.

— Lassan, lassan, — tiltakozott Herepi. — Úri hölgyekről van szó, igazi, valóságos gentryről. A történet különben nagyon egyszerü. Az apát Iklányi Dénesnek hivták, aki a maga apjától csak a nevét örökölte — meg az ideálista természetét. Az öreg Iklányi tudniillik annakidején holmi vidéki primadonnát vett el — amint akkor mondták — az ország egyetlen erkölcsös primadonnáját. Nos, ez az erkölcsös dáma elverte az ura egész vagyonát és végül a fia nevelőjével szökött meg. Az öreg ur bánatában meghalt, a fiu pedig valahogyan csak bevált lateinernek — de a sok munka között nem ért rá megismerni az életet. Igy történt, hogy pelyhes állu legényke korában még csak fogalmazó volt nyolczszáz, mondd nyolczszáz forint fizetéssel...

— A vakmerő — zugott méltatlankodva a kórus.

— Igen, nyolczszáz forint fizetéssel és belé mert szeretni egyik szegény ördög kollégájának a leányába és feleségül vette.

Elnöki jelentés.

*(Elmondotta: **Nagel Sándor** képezd. tanár, gyümölcs. egyl. elnök a bajai gyümölcsészeti egyesület **1899. május 6-án** megtartott közgyülésén.*

Ha visszatekintek egyesületünk keletkezésére és fejlődésére, ugy azon érdemes munkán, a melyet a megalakitás kezdete teljes mérvben igénybe vett, különösen egy jótevő, nemes férfiún kell szemeimet megpihentetnem, aki 3 évi lankadatlan és bámulatra inditó, fáradságot nem ismerő s minden lépését egyesületünk jövőjéért tevő *Szabó Alajos*, egyesületünk első elnöke, a ki egyesületünk életének első — 3 éves — cziklusát azzal zárta be, hogy 2400 frt. megtakaritott pénzt adott át az őt felváltó elnöknek:

A nemes lélek hüvelye már elköltözött sorainkból.

Emléke egyesületünkkel, söt esetleg ennek emlékével fenn fog maradni.

Midőn egyesületünk vezetését ezelőtt 6 évvel átvettem, egyedül jóakaratom törekedhetett megközeliteni a nagy lelket; minden egyébben messze mögötte álltam.

Hagyott azonban az ő gondos figyelme oly kis gárdát számomra, a melyet nem vezetnem, hanem követnem kellett.

Ez volt egyesületünk előbbi fejéhez méltó tisztikara és választmánya, a mely engem még nagyobb erővel segitett, mert tudta, hogy nekem arra teljesebb mérvben van szükségem.

A Baja város közönségétől szerződésileg átvett faiskola-kert talaja fatenyésztésre teljesen alkalmatlan lévén, hogy alapszabályainkban kitüzött czélunkat megoldhassuk, oly helyet kell szereznünk, a melyen a fa tenyészik.

Választmányunk fárasztó és gondos körültekintés után 5950 frton megvásárolta 1893-ban a vanczagai dülőben a „városkert“ szomszédságában — Huimann János 22 holdnyi szántóföldjét s miután ez már be volt vetve, egyelőre mit sem tehettünk rajta.

A következő évek gondos munkája és Baja város tanácsa, valamint a magas földmivelési miniszterium támogatása arra segitett bennünket, hogy most a midőn tiszttársaimmal és a választmánynyal a t. közgyülésnek lejárt megbizatásunkat rendelkezésére bocsátjuk, sáfárkodásunkról a következőkben számolhatunk be.

A most lejárt 3 éves cziklus előtti évben összes faiskolai bevételunk nem tettek ki 300 frtot.

1896/7-ben faiskolai bevételünk	463·39	kr.
„ 7/8-ban „ „	548·81	„
„ 8/9-ben „ „	789·76	„
„ 99 ápril havában már	1244·73	“

Természetes, hogy ezen rohamos emelkedés alacsony faárainknak és kibocsájtott árjegyzékünknek köszönhető.

Elég lesz tán csak annyit megjegyeznem, hogy maga a földmivelési miniszter úr a saját szükségletére is, meg az állami kiosztásokra is nagyobb mennyiségben vásárolt iőlünk gyümolcsfát.

A pénztári bevételek mellett talán még inkább jellemzi tevékenységünket a faiskolai leltár, amely nagyjában és egészében:

	1895.	1896.	1897.	1898.
Sima szőlő vessző	—	10000	13000	22000
Gyökeres szőlő v.	—	—	8600	12000
Dugvány . . .	—	—	2500	2300
Diszfa cserje . .	13500	12560	16850	50005
Vadonc . . .	29211	52800	52178	64945
Sz.	—	—	—	29045
Nemes fa . . .	9769	14442	22431	43256
Összeg	52480	89802	115568	223551

1899. tavaszán beoltottunk 3000 db. fát ültettünk:

10.500 dugványt, 44,000 drb. füzet, 100 juglans nigrát, 3000 vadgszte. 100 kőrist, 100 fek. diót, 600 zöld juhart, 40 simphoricarpust, 4 som, 1000 gyökeres szőlőveszőt, 100 ribiszt, 100 hárs, 2700 birs sarj, 1000 mirabolán, 1000 sajmegy, 2000 körte, 5000 doncen, 600 rózsa, 123 diszfa, 1110 sarjtő, 370 málna, 940 ribisz és piszkető, 1600 szamócza, 1370 anyafa; 225 k. gyüm.-magvetés, 28 k. diszfa-magvetés.	74,957 298,508 élő növény 50·5 k. magvetés.

Hogy mily arányúak voltak a legutóbbi 3 év munkái, arra csak a következő példákat hozom fel:

Forgatás és mivellálásra 653·33 frtot, trágyázásra 740 frtot, egyébb napszámmunkákra pedig több ezer frtot költöttünk oly területen, a mely nagyobb részének összes munkái nem tettek ki évi 200 frtot.

Egyesületünk tevékenysége kiállitások rendezése által olykép kivánt hatni, hogy a termelőket terményeikkel összehozván, az önbirálat oly sokat érő hatását törekedett elérni.

Czélunk szolgálatának egy másik és nem kevésbbé sikeres módja volt a különböző tanfolyamok rendezése és kertészi fogások, eljárások bemutatása.

Igy minden évben rendeztünk tanfolyamot a faoltás, fametszés, szőlőmivelés és szőlőmetszés köréből, bemutattuk a szőlő előgyökereztetésének módjait, a faültetés és szőlőültetés körüli eljárást.

Egyesületünk minden hazafias irányú törekvésnek szivesen állt szolgálatában. Ily czélból adott ki 1896-ban ezereves emlékfákat, oly czélból ajánlott fel 1898. őszén és 1899. tavaszán nagyobb mennyiségű Erzsébet királyné emlékfát díjtalanul.

Mindenki tudja azt, hogy Baja összes lakosságában kiváló érzék van a fatenyésztés iránt. Hogy a lakosság szegényebb része nem igen áldoz ezen szokásnak keresetéből, hanem azt ültet, amit jóformán az útszélen talál, az érthető.

Egyesületünk ezen szokást helyes irányba terelni és közgazdaságilag hasznossá tenni óhajtván 200 drb. gyümölcsfát ajánlott fel oly szegényebb sorsú birtokosok között, akik azokat elültetni és gondozni magokat kötelezik — ingyenes kiosztásra.

A jelentkezés eleinte nem nagy érdeklődésre vallott. De a midőn az adományban részesültek végig vitték fáikat a város utczáin, oly tömegessé vált, hogy némelyek esdeklő kéréseinek ki nem térhetvén 240 drb. fát osztottünk ki díjtalanul.

Egyesületünk 1893-ban elhatározta, hogy új tagjainak 2, egy éves tagjainak 4, régibb tagjainak 6 drb. gyümölcsfát ad, „tagjutalékul“ 1896-ban és azon túl már minden tag. évenkint 6 drb. gyümölcsfát kapott; 1898-ban a tagjutalékot 8 drbra emeltük, s már elhatározta a választmány, hogy 1900-tól kezdve a tagjutalék 10 drb. fa legyen, a melyet a vidéki tagoknak díjtalanul csomagolunk.

A mig a tagjutalékok kiadásával már több oly tagot nyertünk meg a gyümölcstermelésnek, a kik csupán humanitarius okokból léptek egyesületünkbe — s úgy a fogyasztóból termelőve lettek, addig nagy közgazdasági czélt véltünk az által szolgálni, hogy az 1895-ig 35 kros faárakat 30 krra, majd 1898-ban 25 krra szállitottuk le.

Ha azonban igy csak azon életjelenségeket mutatom be, a melyeknek termése csupa rózsa, tövis nélkül, akkor nem teljesiteném hiven feladatomat.

Jutott bizony a tövisből is!

De hát mi tudtuk mindig s most is tudjuk, hogy a rózsa tövissel terem; s mi mégis szeretjük a rózsát.

1896-ban oly esőzések voltak vidékünkön, a melyek a talajvizet annyira felemelték, hogy 40—50 éves fák a biztos pusztulásukat okozó vizbe kerültek. A vizzel ellepett területek közé tartozott mindkét telepünk egy része, összesen 5000 négyszög öl. E területen létesitett szép faiskolánk tulnyomó részében tönkre ment és 240 drb. nagyobbrészt idősb anyafánk pusztult el.

Nemcsak kiszámithatlan anyagi kár és fejlődésünkben nagymérvű visszamaradás volt a következménye ezen, mintegy 2 és fél évig elhúzodó nagy csapásnak, hanem már-már elvette jövőbe vetett bizalmunkat, sőt legnagyobb pártfogónk, a mi törekvéseinket minden lépésében méltányló főispánunk nélkül még a magas kormány oly nehezen, sok munkával kivivott és még mindig nélkülözhetlen támogatását is elvesztettük volna.

Készen voltunk már telepünket is áruba bocsátani, s hogy ez nem következett be, annak talán az egyedüli oka az, hogy nem tudtuk előbb a megvételre alkalmas területet az egyesületnek ajánlatba hozni.

Végső mentőeszközül, bár nagy költséggel a nivellálás nagy munkájához fogtunk.

És e munka oly fényesen sikerült, hogy azon ponttól, ahol 2 év előtt a legmélyebb vizünk állott, állandó és 2 métert kitevő esést hoztunk létre, mely örök időkre kizárja telepünkön a viz megállását s miután a mélyebb területeket feltöltöttük, ezen területnek csak egy pillanatra is viz alá jutását, lévén utjaink a müvelt területeknél

---

— Puff — szólalt meg gyászosan Kiss Jenő . . .

— Ime, a tragédia csomója folytatta Herepi. Nélkülözés és nyomor volt aztán napirenden. Szegény Iklányi Dénes az anyjától gyenge testet is örökölt, igy hát nem csoda, ha egy-két esztendő mulva örökség- és nyugdij-igény nélkül hagyta maga után az özvegyet és a kis lányt, épen ezt az aranyos, szőke, keménynézésű Esztikét. A többi aztán kinos vergődések története. Az özvegy valami kis kegydijat mégis csak nyert, ezen valahogy tanittatta a kis lányt, aki most, három hónap óta — ami nagy örömünkre és büszkeségünkre, jegykiosztó kisasszony a Bükkös-Barkácsi viczinálisnak barkácsi végállomásán.

— És a kihez ilyen körülmények közt nagyon bölcs dolog volt nem közeledni, szólt közbe Fehér Gyula.

— És aki olyan édes és olyan büszke — gondolta nagytitokban Herepi Géza.

Mert Herepi Géza, az agglegények elnöke, a Weisz testvérek jótevője, a barkácsi bank igazgatója, a prolétárizmus esküdt ellensége, nagytitokban nyakig belesett a szerelem vermébe — és azt a vermet az édes és büszke Iklányi Esztike ásta.

Vagy dehogy is ásta. Iklányi Esztike ügyet sem vetett rá. Ő maga ásta meg. Jegyváltás közben történt meg vele, hogy amint a leány, pontos és közömbös hivatalnok-szokás szerint, átnyujtotta a jegyet, Herepi Géza az elkényeztetett hóditó vakmerőségével szoritotta meg a leány kis ujját.

De a leány arczára tüz ült ki, aczélkék szemébe villám czikázott és haragtól remegő hangon kiáltotta feléje:

— Szemtelen!

— Bravó! — gondolta Herepi Géza, aki az ilyen szczénákhoz hozzá volt szokva — a kicsi megharagudott, tehát érdeklődik. Holnap bocsánatkérő látogatást rendezek náluk.

Ezt a rendezést azonban valahogyan mégis csak elő kellett készitení.

Mert hiába, uri volt a familia, amelyhez nem lehetett csak ugy inczidentaliter belépni. No, de ennek is meg volt a maga oka-módja. Iklányiné a Weiszék egyik rokonánál lakott. Ezt meglátogatni, az udvarban véletlen találkozáskor köszönni, hirtelen bemutatkozni és megvan. Hiszen kis városban olyan könnyen lehet az emberekhez férni.

A Weiszék rokonsága pedig nem kompromittáló; hiszen Iklányiék sehova sem járnak, senkivel sem érintkeznek, mit tudhatnak azok a Weisz nővérekről?

Ugyis történt, ahogy elgondolta. Özvegy Blumenstingelné előkelő udvariassággal kisérte ki egy szép márczíusi estén finom vendégét és az udvaron végigvezetve, mintha a legnagyobb véletlen lett volna hibás a dologban, a kertben bibelődő úrnőhöz fordult és kezével Herepire mutatott:

— Herr von Herepi, bankigazgató, tisztelt nagyság. Aki régi ismerőse boldogult férjének még Budapestről és aki már ezért is rendkivül örül, hogy egy kis félreértést kiigazithat.

Elmondta aztán a „komikus“ félreértés történetét és megdicsérte az erélyes kis leányt. Mert hát hogyan is, ő, az édes apa régi barátja! De azért nagyrabecsüli érte Esztike kisasszonyt, aki még a vélt tolakodók ellen is igy tud védekezni és végtelenül szerencsés volna, ha a férj régi barátját őszinte bizalommal és szivesen látnák maguknál.

Az özvegy, egy sápadt vékonyka asszony, akit az élet csalódásai a csüggedettség szelidségére szoktattak, félkeztyüs kezét nyájas mosolygással nyujtotta az idegen felé.

— Szegény férjemnek minden jó barátját szivesen látom.

Nem is kellett több; Herepi azóta mindennapos lett a háznál.

Valósággal bomlott a leány után. Azon vette magát csakhamar észre, hogy egész gyüjteménye van a leány elszórt, félrakott holmijaiból. Gyüszü, üres czérna-henger, kiszolgált keztyü, mind ott hevertek igazgatói irodájának asztalfiókjában. A megcsontosodott agglegény komolyan beteg lett, szerelmes lett, mint egy iskolásfiu.

A leány pedig ki nem állhatta.

— Igazán nem tudon, édes anyám, mit keres mindennap nálunk ez az ember. Ép oly vakmerő, mint a milyen kiállhatatlan. Hidd el, anyácskám, igazán megszoritotta az ujjamat akkor.

— Tévedsz gyermekem; hiszen a nevéd után tudta már akkor, hogy kinek a leánya vagy. Hidd el, őszinte és igaz vonzalom vezeti hozzánk. No, mondd, édesem, és két sovány keze közé szoritotta a leány fejét, nem gondolod, hogy miattad jár hozzánk!

— Ugyan, anyám, hiszen az édes apa barátja volt!

— No-no, hiszen a férfiak közt tiz-tizenöt esztendő nem igen tesz különbséget, hogy barátok lehessenek. Igazán, Esztikém, hát nagyon öregnek látod?

— Nem öregnek, de lelketlennek. Aki eddig élhetett igazi szerelem nélkül, család nélkül, tüzhely nélkül, nincsen szive annak. Aztán meg édes, jó anyám, bocsáss meg, ha én figyelmeztetlek: ez a czél nélkül való gyakori látogatás nem ad-e félremagyarázásokra alkalmat? Magad mondtad, anyácskám, hogy a szegénység már maga is gyanús.

Az özvegy szerető csodálkozással nézett a leányra.

— Hát nem mennél hozzá, ha megkérne? Hiszen gazdag, előkelő, független.

— Nem, anyám; megállok én magányosan is, és ha férjhez megyek, szeretni akarok. Pedig nem is állok magányosan, hiszen velem vagy te, édes jó anyám!

— Jó, jó, Esztikém — és szeliden megsimo-

sokkal (60—130 cm.) mélyebben fekvő vizlevezető csatornák, lehetetlenné tettük.

E tárgyra vonatkozólag csak azt kívánom még megjegyezni hogy a levezetést biztosító munka teljesen, a feltöltés munkája azonban csak nagyobb részében van befejezve.

Folytatása következik.

Helybeli és vidéki hirek.

Előléptetés. Az igazságügyminiszter *Drégely* Ferencz kir. telekkönyvvezetőt a X-ik fizetési osztály 2-ik fokozatába léptette elő.

Esküvő. *Dembitz* Gyula, elektroteknikus, cs. és kir. tart. hadnagy, budapesti lakos, ma d. e. 1/2 12 órakor vezeti az izr. templomban oltárhoz *Özv. Dr. Berliner* Gusztávné leányát *Ilonát*, lapunk fel. szerkesztőjének unokahugát.

Eljegyzés. Bonyhádi *Perczel Guidó* honvéd huszár főhadnagy f. hó 20-án este jegyezte el magának *Csihás Bella* kisasszonyt, Csihás Ferencz úr bájos és kedves leányát.

Lőkerti megnyitás. A „Bajai Polgári Czéllövész Társulat" ma tartja meg czéllövészet, díjtekézés és tánczczal egybekötött megnyitó ünnepélyét. Esős idő esetén a megnyitó ünnepély másnap hétfőn fog megtartatni.

Törvényhatósági bizottsági tagok ujbóli választása. A III-ik választó kerületben a m. kir. közigazgatási biróság tudvalevőleg a m. évi deczember hó 12-én megejtett választást megsemmisitette. F. hó 18-án ment végbe az uj választás *Eckert* István h. elnök vezetése alatt, melyen az első alkalommal megválasztott bizottsági tagok lettek ujból megválasztva. Beadatott összesen 88 szavazat. Ebből nyert Latinovits János 86, Alföldy Béla 86, Evetovits János 84, Gyulanszky József 54, Rusz Ignácz 44 és Bajay Péter 44 szavazatot.

Eljegyzés. *Pollák* Illés helybeli nagykereskedő jegyet váltott *Rosenberg* Jakab matheovicsi földbirtokos kedves leányával *Katinkával*.

Sorozás. A fősorozás a Baja városi sorozó járásban f. hó 12 és 13-án kedvező eredménynyel ejtetett meg: a felhivott és előállitott hadkötelesek 64%-a vált be. A három korosztályban felhiva volt 302 állitásköteles. Ezek közül besoroztatott 135 visszahelyeztetett 46 fegyverképtelennek találtatott 26, törültetett 10, kórházba küldetett 1, távol maradt — legnagyobb részt engedélylyel — 81 állitás köteles.

Eljegyzés. *Szabó* Sámuel, városi árvaszéki jegyző jegyet váltott *Pfeil* Paulina kisasszonynyal Bján. Gratulálunk!

Gyilkossági kisérlet. *Vimrózy Sándor* rovott multú nős egyén hosszabb idő óta áll szolgálatban *Dely Gézánál*, kinél *Ragadics Mária* mint szakácsnő szolgált. Ez utóbbi többször gyanusitotta Vimrózy Sándornét, hogy hütlen az urához. Utóbb Vimrózyt fogta gyanuba, hogy tőle 2 koronát lopott. Ezen Vimrózy földühödött és f. hó 15-én reggel 6—7 óra között kérdőre vonta a leányt, mire ez gorombán felelt vissza. Vimrózy a leányt ellökte és fejszével fejbevágta. A leányt sulyosan megsebesitve a kórházba, Vimrózyt pedig a börtönbe szállitották.

Eljegyzés. *Beck Zsigmond* szabadkai kereskedő eljegyezte *Salamon* Regina kisasszonyt özv. *Salamon* Fanny asszony leányát.

Halálozások. *Nicolaus János* magánzó 85 éves korában folyó hó 15-én elhunyt. Temetése a közönség nagy részvéte mellett f. hó 19-én d. u. 4 órakor folyt le. Az elhunytban Dr. Nicolaus Béla helybeli ügyvéd és törv. hat. biz. tag atyját gyászolja. — Ugyancsak 19-én temették el *Jerkovics Lajos* városi törv. hat. bizottsági tagot, ki f. hó 17-én hunyt el 61 éves korában.

Levélhordók vasárnapi munkaszünete. Postai körökből veszszük az értesitést, hogy a vasárnapi munkaszünetről intézkedő törvény alapján a levélhordók vasárnap délután és este ezentúl nem kézbesitenek; szabadságában áll azonbae a közönségnek hirlapjait este 1/2 6 óra után a postáról saját közegei által elvitettni. — Itt megemlitjük, hogy a csomagoknak és pénznek a czimzett házánál leendő kézbesitése iránt az előintézkedések megtétettek és az ezen czélszerü ujitással járó költségek a postának jövő évi költségvetésébe már fel vannak véve.

Kifogott hulla. F. hó 14-án két bajai molnár egy ismeretlen izr. férfiu hulláját fogták ki a Dunából. A holttestet Szt.-Istvánra szállitották.

Csalók. E hét folyamán 19-én városunkba is ellátogattak csaló emberek, kik hiszékeny embereknek jó bankókért egészen hasonló hamiskankókat akartak adni. Heten voltak, mint a gonoszok, 4 dunántuli és 3 zombori. A bajaiak azonban túl akartak járni a csalók eszén és őket akarták becsapni. Mig az alkudozások folytak, a rendőrség neszét vette a dolognak és a dunántuliakat elcsipte, a zomboriak azonban elszöktek.

Majális. A bajai izr. iskola növendékei kedvező idő esetén kedden, f. hó 23-án esetleteg szerdán 24-én a felső pandur szigeten majálist rendeznek.

Báró Vojnits István Bácsmegye főispánját a főrendiház tegnapi ülésén a közgazdaság és közlekedési bizottságba egyhangulag megválasztották.

Tánczmulatság. A Bajai kath. legényegylet pünkösd másnapján tartja szokásos házi mulatságát.

Gyilkossági kisérlet. A három hét előtt történt gyilkossági kisérlet áldozata Mehrwald Jozefin f. hó 14-én meghalt.

Ismét egy bős Dobó. F. 18-án délelőtt egy munkás leány állitott be a szabadkai rendőrkapitányhoz és előadta, hogy őt Dobónak hivják és huszár szeretne lenni. A kapitány ránézett a leányra akit Dobónak hivnak (sőt talán Katiczának is) és megkérdezte hogy hova való, de miután látta, hogy a leány nem ép elméjü beküldte a közkórházba.

Ujvidék szab. kir. város számvevőségi és pénztári kezelésének reformja. Ujvidék szab. kir. város számvevőségi és pénztári kezelésének reformálása czéljából *Tegze* Sándor zombori pénzügyigazgatósági segédtitkár által készitett terjedelmes szakmunka átvétele és előzetes elbirálásával a *Dr Flatt* Viktor főispán elnöklete alatt, a polgármester, a kir. pénzügyigazgató, városi tanácsnokok, fő- és alszámvevők, városi bizottsági tagok sorából alakitott bizottság Ujvidéken e napokban fejezte be működését. Részt vett a bizottságban a belügyminiszterium részéről kiküldött Weisz Henrik belügyminiszteriumi számellenőr is, ki előzőleg a városi vagyon kezelést és gyámpénztárt belügyminiszteri megbizatás folytán váratlanul megvizsgálta. A szakbizottság Tegze úr munkájáról dicsérőleg nyilatkozott, mert az abban lefektetett módszer igen alkalmas, egyszerü és könnyen felfogható.

Rendőri hirek. *Utczai verekedések.* K. A. csizmadia segéd f. hó 9-én este a Szt.-Antal utczában H. M. szabósegédet orozva leütötte. — *A. P. és A. J.* kocsisok Sz. A. kötelessegédet f. hó 14-én este a Szt. Antal és Háromkorona utcza szegletén fokossal leverték. — *P. M.* f. hó 16-án este a Parti utczában B. J. korcsmárost doronggal megütötte. — *M. M.* kereskedő segédet f. hó 16-án este Szakadás utczai lakása előtt. St. I. S. J. Sch. D. Sch. Gy. kereskedősegédek és Cs. M. borbélysegéd botokkal megtámadták St. M.-et botjával megütötte M. kénytelen volt lakása udvarába menekülni. A kihágási eljárás ellenük folyamatban van.

Meggyilkolt gymnazista. Imgrund István szabadkai illetőségü ifjut, a halasi gymnasium VIII. osztályának tanulóját tegnapelőtt éjjel sziven szurták. A tettet egy halasi kovácsmester követte el féltékenységből, mert állitólag a diák bizalmas viszonyban élt a kovácsmester feleségével. Mint értesülünk a szerencsétlen ifju tegnapután meghalt. Néhány nap előtt levelet irt egy helybeli jóbarátjának, hogy küldje át a görögszótárt mert szüksége van az érettségi irásbelire. A szerencsétlen ifju nem is sejtette, hogy igy fejezi be életpályáját.

A műborkereskedés: csalás. Ezt a fontos kijelentést tette a szegedi kir. tábla s az itéletet a kuria is jóváhagyta. Az erre vonatkozó határozat érdemi része igy szól: Ha az eladó bár természetes bort adott el. mégis tudva műbort küldött, ez az eljárása a magánjogi csalást megállapitja, mert ezzel a vevőt tudva és akarva tévedésbe ejtette.

A topolyai postahivatal falát e hó 5-ére virradó éjjel, ismeretlen tettesek vasruddal kibontottákazon czélból, hogy az épületbe hatolhassanak. Ámde a szobában a falat belülről boritó deszkaburkolat utjukat állta s ennek kifeszitésébe már nem mertek belefogni, mert az nagy zajt csapott volna és igy kénytelenek voltak eredménytelenül távozni.

SCHREIER REZSIKE
HERZ SALAMON
m. kir. államvasuti pályafelvigyázó
JEGYESEK.
BAJA. HUORKA.

gatta a leány haját — hát akkor kiadjuk neki az utat.

Aznap, épen a czukrászbolti gyűlés délutánján történt, Herepi Géza csudálatosan hideg fogadtatásra talált.

Esztikének a feje fájt, a szobájába vonult; Iklányiné pedig furcsa szórakozottsággal felelt a kérdéseire.

Pedig csudálatos töredelmességgel jött. Hónapok óta kinzó betegsége egészen lefogyasztotta. Elszánta magát a legvégsőre: meg fogja kérni a leány kezét.

A hideg fogadtatás egészen kihozta a sodrából. Aki a novella-dámáknak vakmerő elszántsággal szokott vallomásokat tenni, most a gimnazista dadogó ügyetlenségével kereste a szavakat. Kereste — és nem találta! először érezett igazán és ez zavarba hozta.

De zavarban volt Iklányiné is. Nem akart a szájára jönni a szó: hogy „Uram, az ön látogatásait félremagyarázhatják". Elhatározta, hogy irni fog majd.

A kései szerelem gyötrődő lovagja szintén másnapra halasztotta elhatározását.

*

Az agglegények klubjában aznap este ezért szólt olyan melegen Iklányiék mellett. Szinte szégyenlette az állapotot; gyerekesnek, nevetségesnek látta magát. Mit fognak szólni, ha megtudják; hogyan fognak nevetni, ha ő, az oszlop, kiről?

Mert hogy ajánlatát két kézzel fogadják majd, abban hogy is kételkedhetett volna.

Hogy az utat még jobban előkészitse, a protektor nyájasságával mondta az ifjabbik mérnöknek:

— Ugy-ugy, fiatal barátom. Szegény embernek nincs jogában, hogy a szivére hallgasson és szegény leányt vegyen el. Az államot nem szabad proletárokkal megtölteni. Nyomja el szive szavát és várjon, mig nagy és biztos évi jövedelem feljogositja erre a luxusra.

— Csakhogy akkorra megvénültem: jobb azért most mindjárt, de gazdagon, nagyon gazdagon!

— Ne higyje, barátom, csak várja, mig a szive akkor szólal meg, amikor lesz mit apritani a tejbe. Higyje el nekem, meglett koru gazdag emberbe a legszebb lány is belészeret.

Csitri szolgálóleány lépett ekkor a kertbe és kérdezte félénk hangon:

— A nagyságos Herepi úr lakására kellett vinnem ezt a levelet, de ide küldtek.

— Hohó, levél — asszonyirás! — kiáltották általános hallózással. Aztán kinél szolgálsz, csitri?

— Özvegy Iklányiné ő nagyságánál, felelt a tapasztalatlan hajadon.

De akkorra már kituszkolta Herepi Géza. Remegő kézzel bontotta fel a levelet és elfojtott dühvel olvasta ki belőle Iklányiné kérését: szüntesse be egyébkép nagyon megtisztelő látogatásait.

— Ugy, ravasz róka, hát levelezünk, levelezünk — szólt rá sunyi mosolygással Fehér Gyula.

De ekkor már magához tért Herepi Géza. Pödrött egyett a bajuszán és diszkrét, de diadalmas mosolygással felelt:

— Igen, a kicsikéektől kaptam.

Egyszerre csak sajnálni kezdték valamennyien a Weisz nővéreket és csodálkozó irigységgel kiáltották:

— Szerencsés kópó!

CSARNOK.

A becsület.

A „BAJAI HIRLAP" részére

Irta: **Beata.**

— Nem akarom szépiteni a dolgot Klára! Beismerem, hogy én vagyok a hibás, hogy gyönge, gyáva voltam, nem birtam ellentállni a kisértéstésnek, és ez átkozott démon sugallatát követve, eljátszottam mindenemet, sőt azt is, ami nem az enyém volt, eljátszottam becsületemet, és . . .

— Eh, elég már, — vágott közbe indulatosan a leány, minek folytassa még tovább? Kártyázott, elvesztette a pénzét, elvesztett egy nagy összeget, amely nem az Öné volt, amelyet Önre biztak, szegény napszámos emberek keservesen gyűjtött filléreit, amelyek jók voltak arra, hogy egy pillanatra kielégitsék az Ön szenvedélyét. A saját becsületével együtt eljátszotta az enyémet is, lerántott engem is magával a sárba! Hogy tehetett, oh, hogy tehetett ilyet?

És a leány karcsu, lenge testét megrázkódtatta a görcsös zokogás. . . .

A fiatal ember lenézett a földre, tompán, rekedten csengett a hangja:

— Ne itéljen fölöttem szigorúan Klára! Hiszen ember vagyok én is, épen olyan gyarló ember, mint a többi, a ki megbünhődött már százszorosan pillanatnyi gyöngeségeért. Higyje el, oh, higyje el nekem édes, hogy nem volnék most itt, ha nem tudnám, hogy tartozom Önnek számot adni a becsületemről és csak azért nem nyultam a megmentő golyóhoz, hogy a világ megvetése ne forduljon aztán Ön ellen is, aki mennyasszonya volt egy — „sikkasztónak".

— És azt hiszi-e, — emelte fel könnytől ázott

arczát haragosan a leány, gondolja, elég mentségül az, ha azt mondja, ember vagyok? Hát nem tudja magát mással mentegetni, mint ezzel a százszor elcsépelt phrázissal, amelylyel minden bünös előhozakodik? Reméli tán, hogy enyhít valamit a bünén, hogy miattam nem menekült a szégyen elől a halálba? Gondolte-e rám akkor, mikor a vad czimborák között keverte a kártyát, jutott-e eszébe, hogy Önnek mennyasszonya van, akinek az Ön becsülete ép oly szent, mint a sajátja, és ha Ön elveszti a magáét, oda tapad a folt az övére is? Ugye-e nem jutott ez az eszébe?..

— De Klára...

A szerencsétlen ember zsibbadozni érezte tagjait, a szivén vad elkeseredettség vett erőt. Hát még az is elitéli őt, aki legközelebb áll a szivéhez? Még a mennyasszonya sem talált számára mentséget? És ő, éppen ő, akitől azt várta, hogy szerelmes gyöngédséggel, biztatással — amelyre, ah, most oly nagy szükség volna, megvigasztalja őt, a kiről hitte, hogy elkinzott, szeretet után sóvárgó lelkébe új erőt önt, ép ő, illeti kiméletlen szemrehányó szavakkal a forró ölelés, az édes csókok helyett.

Bele temette sápadt arczát kezeibe, hogy elrejtse a feltörni készülőt, könnyeket hogy ne lássa öt sirni ez a leány.

Az pedig ott ült vele szemben.

A fejét rátámasztva kezére, belebámult a lámpa izzó fényébe... Menekülni akart a kinzó gondolatoktól; és elnézte szép csendesen a kis éji lepkét, amely körül röpkedte a lámpát, vonzódva, csábittatva a vakitó fénytől, a melegtől. Bátortalanul röpkedett ide-oda, majd előbbre jöve, majd vissza húzódva, kaczéran meg-meg lebbentve kicsi szárnyait, mig végre közel jött, egészen közel — és megperzselve, holtan hullott alá. A leány bosszusan fordítá el szemét. No lám, ennek is a gyengesége okozta a vesztét, elpusztult, mert gyáva volt. Eh, de hiszen ez csak egy esztelen rovar! És az ujságlappal megvetően lesöpörte az asztalról.

Tekintete oda tévedt aztán a szomszédjára, és a mint ezt az összegörnyedt, kétségbeesésében teljesen elcsüggedt embert látta, a szivében viharzó ellentétes érzések közül, a harag és szánalom, a szégyen és részvét fölé kerekedett a megvetés

Mindent inkább érzett iránta, csak szerelmet nem.

Maga sem tudta, hogyan történt, de érezte, hogy nem szereti többé, hogy elszállt, eltünt a szerelem szivéből és már a gondolatnál, hogy ez az ember csak a kezét is megérintheti, szinte irtózva rettent vissza. De hogy is szerethetné őt? Olyan embert, akit a veszély idején elhagy az erő, el az erély, és elvesztve férfias bátorságát, kétségbeesetten kapkod a mentő eszköz után, mint a süllyedő hajó utasa, a ki inden deszkadarabot megragad, hogy megmenthesse rajta veszni készülő életét. Hogy bizza ő a jövőjét ilyen ingatag jellemre! Hogyan teheti le boldogságát ezekbe a kezekbe melyek már egyszer idegen jószághoz nyultak, és ki biztosithatja őt arról, hogy ez nem fog-e megtörténni többször is? Mi lenne akkor?

De mi lesz most? Hol van most segély?

A világ előtt még vőlegénye neki ez az ember, és ő nem hagyhatja őt egészen magára, nem tépheti szét az őket összekötő köteléket addig, mig meg nem menekül valahogy a veszélyből. De hogyan? És ha nem menekülhet?...

Amint reszkető ujjaival az előtte heverő ujságlapot forgatta, egy gondolat villant meg az agyában és elállott a rémülettől lélegzete. Hát ha ez a dolog már holnap, vagy holnapután a nyilvánosság elé kerül, és megfogja tudni mindenki?!

Ah, milyen ádáz gyönyörrel, milyen szilaj kárörömmel fogják letiporni, meghurczolni a sárban a jó ismerősök, a kedves szomszédek, a szerető barátnék!

Hegy fognak majd mohó vágygyal neki esni az uj szenzácziónak, hogy fogják majd vele is éreztetni a megvetésüket, hiszen egy gazember a vőlegénye, és bizonyára ő sem jobb nála...

Oh, irtózatos, irtózatos!

Iszonyodva takarta el kezeivel arczát, hogy ne lássa ezt a rémképet, amely szörnyü valóságban ott kisértett előtte.

Ennek azonban nem szabad megtörténnie.

Nem, és ezerszer nem! Föláldozza mindenét, odaadja a vagyonát, oda a legutolsó krajczárját, inkább nyomor, szegénység, mintsem hogy oda jusson a neve a nyilvánosság elé, ezelé a mérges ajkú, csipős nyelvű, ezerfejű kigyó elé, mert akkor jaj neki!

Hirtelen elhatározással oda futott a szekrényhez, lázas gyorsasággal szakitotta föl az ajtót, és amint remegő kezében tartá a pénzt, összes vagyonát, amelyből egy szebb jövő hajnalhasadását várta, mely alaptőkéjét képezte volna jövő boldogságának, hát akkor, nem tagadhatva elasszonyi gyenge voltát, — fájón följajdult a szive, megtelt a szeme keserü könnyekkel. De csak egy pillanatra. A másik perczben már ott volt az asztalnál, lihegve, szakadozottan tört elő ajakán a szó, a mint a pénzt oda dobta a férfi elé.

— Itt van... vegye... siessen, mentse meg magát..., siessen mig nem késő!

A férfi mohón nyult utána. A megkönnyebbülés sóhaja tört elő kebléből, fénytelen szemei új életet nyertek, és a szivét új remény dagasztotta. Oh, élni, élni akart még tovább, becsületben, mint eddig, és a mint a pénzt elvevé, nem jutott eszébe, hogy ez a becsület e leány előtt már el van játszva, hogy ez a látszólagos becsület a világ előtt ennek a leánynak a vagyonával, az ő összegyűjtött krajczárjai révén lett megváltva. Hanem, a midőn fölemelve szemét bele nézett a leány szemeibe, és kiolvashatta azokból a szégyent, a haragot és a megvetést, hát akkor mégis megfordult ilyenféle gondolat a fejében, mert az arczát a szégyen sötét pirja borította el, és a kezét esdőleg, könyörögve nyujtotta ki a leány keze után. Ez visszarántotta azt, mintha vipera csipéstől félne, és parancsolóan, megvetően tört ki, összeszoritott halovány ajkai közül a szó!

— Menjen... Távozzék, nem akarom többé látni! És elfordult megvetően, hidegen.

Közgazdaság.

A Trieszti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 22-én tartott 67-ik közgyülésén terjesztette be az 1898. évi mérlegét.

A jelentés különösen kiemeli, hogy Hegedüs Sándor igazgató-tanácsos ur kereskedelemügyi miniszterré történt kineveztetése folytán az intézet igazgatóságából kilépett, mely körülményről az igazgatóság a közgyülés alkalmával következőkép emlékezik meg:

„Tisztelt Urak! Engedjék meg, hogy jelentésünk első helyén, rokonszenvünknek adjunk élénk kifejezést azon nagyrabecsült férfiu iránt, ki Ő Felsége kegyéből megbizást nyert a magyar kereskedelmi miniszter magas és diszes állásának elfoglalására. **Hegedüs Sándor** rendkivüli tehetsége igy teljes mértékben nyert elismerést és midőn ez örvendetes tényt Önökkel egyetemben őszintemegelégedésset közöljük, mélyen fájlaljuk egyuttal azon vesztességet, mely ezáltal intézetünkre hárul, mert társaságunk kénytelen lemondani ezan férfiu közreműködéséről, ki őt 16 éven át felette buzgó és becses támogatásban részesitette. Kérjük szives felhatalmazásukat arra nézve, hogy az itt kifejezot érzelmeinktől ez évi közgyülésünk jegyzőkönyvében megemlékezhessünk".

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1898. deczember 31-én érvényben volt **életbiztositási tőke összegek** 449.227,817 korona 22 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 19.100,562 korona 14 fillérre rugtak. Az **életbiztssitási osztály dijtartaléka** 8.641.165 korona 59 fillérrel 114.696,582 korona 69 fillérre emelkedett.

A tűz- és szállitmány-biztositási ágakban a díj és illeték bevétel 27.135,669 korona 95 fillér volt, miből 11.372,530 korona 78 fillér viszontbiztositásra fordittatott, ugy, hogy a tiszta bevétel 15,763,139 korona 16 fillérre rugott, mely összegből 12.490,283 korona 14 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege: 71.175,674 korona 21 fillér.

Károkért a társaság 1898-ban 26.527,284 korona 40 fillért folyósitott. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesitett kárfizetéseket, a társaság alapitása óta károk fejében 633.489,510 korona 86 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetet ki. Ebből a kártéritési összegből **hazánkra 118.890,059** korona **49** fillér esik, mely összeget a társaság **175,585 káresetben** fizette ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen **14.985,029** korona **98** fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti **nyereségtartalék**, mely 5.250,000 koronát tesz ki, az **értékpapirók árfolyamingadozására** alakitott tartalék, mely az 1.604,315 korona 04 fillér **külön tartalék**, úgyszintén az évi nyereségből kihasitott 903,418 korona 70 fillérrel **9.575,029** korona **98** fillérre emeltetett fel: továbbá felemlitendő még a 160,000 koronára rugó **kétes követelések tartaléka**. — Ezeken kivül fennáll még egy **560,000** koronát kitevő **külön alap**, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztositási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlitse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangó értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 143.645,142 korona 28 fillérről **153.073,167** kor. **61** fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések . .	25.495,680	korona	45 fillér.
2. Életbiztositási kötvényekre adott kölcsönök	13.126,433	„	54 „
3. Letétoményezett értékpapirokra adott kölcsönök	1.692,124	„	22 „
4. Értékpapirok	100.494,915	„	65 „
5. Tárcza váltók	711,252	„	— „
6. A részvényesek biztositott adóslevelei	7.350,000	„	— „
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelései, a hitelezők követeléseinek levonásával .	4.202,761	„	75 „
összesen	153.073,167	korona	61 fillér.

Ezen értékekből **43 millió korona magyar értékekre esik.**

Köszönet nyilvánitás.

Mindazok az igen tisztelt ismerőseim, kik megboldogult feleségem gyászos elhunyta alkalmából irásban és szavakban részvétüket nyilvánitották és lesujtó fájdalmamban vigaszt nyujtottak, valamint mindazok, akik a végtisztességen résztvenni szivesek voltak, fogadják ezúton legmélyebb köszönetemet.

Baja, 1899. május hó 16-án.

Bencze Balázs,
kir. törvszéki biró.

Kazal József könyvnyomdája
Baján.

Mindennemü könyvnyomdai munkák a legszebb kivitelben elvállaltatnak u. m.

könyvek, folyóiratok, ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok,

névjegyek, eljegyzési kártyák

báli és esketési meghivók, gyászjelentések, falragaszok, számlák, körlevelek stb.

Triesti általános biztositó-társulat.

KIADÁS — ASSICURAZIONI GENERALI. Nyereség- és veszteség-számla az A. mérleghez. Elemi-biztositási ág (1898.) — BEVÉTEL

KIADÁS

	korona	fil	korona	fil.
I. Kárfizetések (beleértve a kárfelvételi költségeket):				
1 Tűzbiztositás, levonva a viszontbiztositók részét	6593883	02		
2. Szállitmánybiztositás, levonva a viszontbiztositók részét	8441512	08		
3 Jégbiztositás, levonva a viszontbiztositók részét	988	—	10036383	10
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. téritményeit):				
1. Szervezési költségek (a folyó számadással teljesen fedeztetett)	—	—		
2. Jutalékok	1759950	78		
3. Folyó igazgatási költségek	1536038	46	3295989	24
4. Adók és illetékek			1236284	36
III. Leirások és egyéb kiadások:				
1. Leirások kétes követelésekre	19712	27		
2. Árfolyamveszteség pénznemekben és külföldi váltókban	44669	37		
3. Egyéb kiadások:				
a) Járulék és kamat a hivat. ellátási pénztárába	168709	06		
b) Ő Felsége jubileuma alkalm. létesitett alapitv.	102000	—	335090	70
IV. Tartalék függő károkra:				
1. Tűzbiztositás, levonva a viszontbiztositók részét	1011003	60		
2. Szállitmánybiztositás, levonva a viszontbizt. részét	1477931	—	2488934	60
V. A biztositási alapok állása a számadási év végén:				
1. Dijtartalék:				
a) Tűzbiztositás, levonva a viszontbiztositók részét	6320029	16		
b) Szállitmánybiztositás, levonva a viszontbiztositók részét	839175	54		
	7159204	70		
2. Tőkésitett nyereségtartalék	2625000	—		
3 Az értékpapirok árfolyam tartaléka	2437277	70		
4. Kétes követelések tartaléka	80000	—	12301482	40
VI Évi üzleti nyereség			1164741	78
Összesen			30858906	18

BEVÉTEL

	korona	fil.	korona	fil
I. A biztositási alapok áthozatala a mult évről:				
1. Dijtartalék (levonva a viszontbiztositók részét)	6973265	04		
2. Tőkésitett nyereségtartalék	2625000	—		
3. Értékpapirok árfolyam tartaléka	2418455	52		
4. Kétes követelések tartaléka	80000	—	12096720	56
II Függő károk tartaléka a mult évről (levonva a viszontbiztositók részét):				
1. Tűzbiztositás	931473	18		
2. Szállitmánybiztositás	1331830	—		
3. Jégbiztositás	988	—	2264291	18
III. Dijbevétel (levonva a törléseket):				
1. Tűzbiztositás . . . Kor. 17.880,294.50 le: viszontbiztositás „ 7.531,510.56	10348783	94		
2. Szállitmánybiztositás . . . Kor. 8.067,354.84 le: viszontbiztositás „ 3.841,020.22	4226334	62	14575118	56
IV. A tőkebefektetések hozadéka:				
1. Kölcsön és leszámitolási kamatok, valamint hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	133585	96		
2. Értékpapirok kamatai	435784	40		
3. Ingatlanok tiszta hozadéka	99545	49	668915	87
V. Egyéb bevételek:				
1. Kötvény illetékek:				
a) Tűzbiztositás	1144535	20		
b) Szállitmánybiztositás	43485	40	1188020	60
2. Értékpapirok után folyósitott árfolyamnyereség	47017	23		
3. Értékpapirokon való könyvszerü árfolyamnyereség	18822	18	65839	41
Összesen			30858906	18

Nyereség- és veszteség-számla a B. mérleghez. Életbiztositási ág (1898)

KIADÁS

	korona	fil	korona	fil.
I. Esedékes biztositások és járadékok fizetése:				
1. Halálesetre szóló és vegyes biztositások, levonva a viszontbiztositók részét	6075715	68		
2 Elélés esetére szóló biztositások, levonva a viszontbiztositók részét	1073584	43		
3. Járadékbiztositások	306504	59	7455804	70
II. Fizetések visszavásárolt kötvényekért, levonva a viszontbiztositók részét			2071347	88
III. Osztalék-fizetések biztositottaknak			388033	81
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. téritményeit):				
1. Szervezési költségek } (a folyó számlán teljesen	—	—		
2. Szerzési költségek } törlesztve)	1203934	09		
3. Folyó igazgatási ügyek	1302726	26		
4. Behajtási jutalékok	414648	42		
5. Orvosi költségek	164340	39	3085649	16
6. Adók és illetékek	—	—	359372	71
V. Leirások és egyéb kiadások:				
1. Leirások kétes követelésekre és ingatlanra	3252	—		
2. Értékpapirokon való könyvszerű árfoly.-veszteség	706435	38	709687	38
VI. Függő károk tartaléka:				
1. Halálesetre szóló és vegyes biztositások, levonva a viszontbiztositók részét	955189	40		
2. Elélési biztositások, levonva a viszontbizt. részét	262354	86		
3. Járadékbiztositások	12258	53	1229802	79
VII. A biztositási alapok állása a számadási év végén:				
1. Dijtartalék				
a) Haláles. szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét Kor. 96.450,542 40				
b) Elélési biztositások, levonva a viszontbiztositók részét „ 9.613,963.98				
c) Járadékbiztositasok „ 3.186 871 08	109251377	46		
2 Dij-átvitelek				
a) Haláles. szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét Kor. 4.596,870.03				
b) Elélési biztositások, levonva a viszontbiztositók részét „ 288,335 20	4885205	23		
3. Külön tartalék a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlitésére	560000	—		
4 Tőkésitett nyereségtartalék	2625000	—		
5. Értékpapirok árfolyam-tartaléka és kieg.-tartalék	6234333	58		
6. Kétes követelések tartaléka	80000			
7. A biztositottak osztalékalapja	1572611	47	125208527	74
VIII. Évi üzleti nyereség			2161261	38
Összesen			142669487	55

BEVÉTEL

	korona	fil.	korona	fil
I. A biztositási alapok áthozatala a mult évről:				
1. Dijtartalék } (levonva a viszontbiztositók részét)	101280454	54		
2. Dijátvitelek }	4374962	56		
3. Külön tartalék a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlitésére	400000	—		
4. Tőkésitett nyereség-tartalék	2625000	—		
5. Értékpapirok árfolyamtart. és kiegészitő tartalék	6940768	96		
6. Kétes követelések tartaléka	80000	—		
7. A biztositottak osztalékalapja	1901739	02	117602925	08
II. Függő károk tartaléka a mult évről (levonva a viszontbiztositók részét)			1181205	46
III. Dijbevétel:				
1. Halál esetére szóló és vegyes biztositások . . . Kor. 17.526,992.27 levonva a viszontbizt. dijat „ 863 589.68	16663402	59		
2. Elélési biztositások . . . Kor. 1.123,419 81 levonva a viszontbizt. dijat „ 13,305 05	1110114	76		
3. Járadékbiztositások	450150	06	18223667	41
IV. A tőkeberuházások hozadéka:				
1. Kölcsön- és leszámitolási kamatok, valamint a hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	37706	15		
2. Kötvényekre adott kölcsönök kamatai	600443	27		
3. Jelzálogkölcsönök kamatai	371239	44		
4. Értékpapirok kamatai	3682772	99		
5 Ingatlanok tiszta hozadéka	619789	06	5311950	91
V. Egyéb bevételek:				
1. Kötvényilletékek	307080	01		
2. Egyéb kezelési bevételek	11902	26		
3. Értékpapirok után folyósitott árfolyam-nyereség	30756	42	349738	69
Összesen			142669487	55

VAGYON — Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1893. deczember 31-én. — TEHER

VAGYON

Folyó szám	A tétel neve	A korona	A fil	B korona	B fil.	Összesen korona	Összesen fil
1	A részvényesek adóslevelei a tőke be nem fizetett részeről	3675000	—	3675000	—	7350000	—
2	Ingatlan birtok:						
	a) Városi ingatlanok	—	—	13086000	—	13086000	—
	b) Mezőgazdasági birtokok	2468000	—	—	—	2468000	—
3	Épités alatt álló intézeti házak:						
	a) Triestben	—	—	141280	05	141280	05
	b) Milanoban	—	—	1239152	78	1239152	78
4	Kölcsönök a társaság életbiztositási kötvényeire	—	—	13129433	54	13129433	54
5	Kamatozó, jelzálogilag biztositott tőke-kölcsönök ingatlanokra	—	—	8558247	62	8558247	62
6	Kölcsönök értékpapirokra	1692124	22	—	—	1692124	22
7	Állami- és más értékpapirok	8959851	30	90652791	20	99612642	50
8	Folyó kamatok	284598	47	597674	68	882273	15
9	Váltók a tárczában	711252	—	—	—	711252	—
10	Rendelkezésre álló pénzek hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál	4114774	25	178761	24	4293535	49
11	Készpénz-készlet az intézet igazgatóságánál és fiókjainál	1159630	80	89995	66	1249626	46
12	Maradvány a viszontbiztositók számláiból	730289	44	19559	91	749849	35
13	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	2754021	64	501535	21	3255556	85
14	Maradvány az A mérleg folyó számlájából	—	—	2086221	56	2086221	56
15	Adósok különböző czimek alatt	877793	95	92251	73	970045	68
16	*a)* Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	5123729	79	4390368	22	9514098	01
	b) Ő Felsége jubileuma alkalmából letett alapitvány	100000	—	—	—	100000	—
	c) Letét Goldschmiedt alapitvány	6000	—	—	—	6000	—
	d) „ Besso József alapitvány	12000	—	—	—	12000	—
	e) „ Calabi R. alapitvány	6000	—	—	—	6000	—
17	Butorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, czegtáblák, papir- és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	—	—	—	—
18	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—
		32675065	86	138438273	40	171113339	26
	Az 1898. decz. 31-én a jövő évekre érvényben maradó dijkötelezvények értéke kor. 71,175,674.21						

TEHER

Folyó szám	A tétel neve	A korona	A fil.	B korona	B fil.	Összesen korona	Összesen fil
1	Alaptőke	5250000	—	5250000	—	10500000	—
2	Tőkésitett nyereségtartalék	2625000	—	2625000	—	5250000	—
3	*a)* Tartalékalap az értékpapirok árfolyam ingadozásának fedezésére	2437277	70	4630018	54	7067296	24
	b) Kiegészitő tartalék	—	—	1604315	04	1604315	04
4	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	80000	—	80000	—	160000	—
5	*a)* Dijtartalék folyó biztositásokra az A mérlegen (A viszontbiztositók részének levonásával)	7159204	70	—	—	7159204	70
	Dijtartalék folyó biztositásokra a B mérlegen	—	—	109251377	46	109251377	46
	b) Dijátvitel a B mérlegen	—	—	4885205	23	4885205	23
	c) Külön alap a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlitésére	—	—	560000	—	560000	—
6	Tart. függőben levő kárfizetésekre az A mérlegen	2488934	60	—	—	2488934	60
	a B mérlegen	—	—	1229802	79	1229802	79
7	Osztalékalap az életbiztositásban nyereménynyel biztositottak javára	—	—	1572611	47	1572611	47
8	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	1867722	33	—	—	1867722	33
9	Jelzáloghitelezők	—	—	—	—	—	—
10	Egyenleg a viszontbiztositók számláján	1716515	78	123234	06	1839749	84
11	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	38999	31	5649	73	44649	04
12	Egyenleg a B mérleg folyó számláján	2086221	56	—	—	2086221	56
13	Hitelezők különböző czimeken	483804	03	69429	48	553233	51
14	Betétek kezesség és biztosíték gyanánt	5123729	79	4390368	22	9514098	01
15	Ő Felsége jubileuma alkalmából letett alapitvány	100000	—	—	—	100000	—
16	Gidoni alapitvány	11496	30	—	—	11496	30
17	Girard alapitvány	9955	—	—	—	9955	—
18	Goldschmiedt alapitvány	6000	—	—	—	6000	—
19	Besso József alapitvány	12000	—	—	—	12000	—
20	Calabi R. alapitvány	6000	—	—	—	6000	—
21	*a)* Nyer.-áthozat a mult évről (A mérl.) kor. 7 462.98 *b)* Nyereség az évi üzletből kor. 1.164 741.78	1172204	76	2161261	38	3333466	14
		32675065	86	138438273	40	171113339	26
	A jövő években lejárandó tűzbiztositási dijak kor. 71.175.674.21						

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.

Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Costi János J. H., Dr. Levi J., Gróf Papadopoli Miklós, Romanin Jacur Manó, Segré V., Vivante Fortunat.

A vezértitkár: **Richetti Ödön.** — Magyarországi vezérügynökség: **Steinhardt, Poór.**

Az intézet hivatalos helyisége: Budapesten, Dorottya-utcza 10. szám alatt, az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágositások a legnagyobb készséggel adatnak és **élet-, tűz-, szállitmány és üvegbiztositások az Assicurazioni Generali, jégbiztositások a Magyar jég és viszontbiztositó részv.-társaság és baleset elleni** biztositások az **Első o. ált. baleset ellen biztositótársaság** számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijak mellett fogadtatnak el.

A bajai főügynökség

Bajai Kereskedelmi és Iparbank.

BERNDORFER EDE

divat-, illatszer- és kerékpár raktára BAJÁN.

Raktáron tartok állandóan

valódi angol

és legjobbnak elismert gyártmányu női-, férfi- és gyermek gépeket a legjutányosabb árban és a legelőnyösebb részletfizetések mellett.

Javitások gyorsan és jutányosan eszközöltetnek.

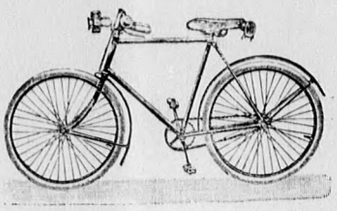

Mindennemü kerékpár felszerelések raktáron tartatnak.

Ajánlom továbbá dúsan felszerelt **divat-** és **toilette** különlegességeimet. **Illatszerek, kesztyük, kezdett himzések, himző pamutok, selymek** legnagyobb választékban.

Nap- és esernyők legnagyobb gyári raktára.

Nagy kerékpár-iskola megnyitás!

(Iskola-utcza, 458. sz. saját házamban.)

Ingyenes oktatás a kerékpározásban.

Premier

Kerékpárok

24 év óta

Elsőrangu

Gyártmány

Képviselő: **Steiner Károly Baján.**

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta, megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csiznál, tagszaggatásnal** és **meghülöseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbfélü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „**Horgony**" védegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. A. D. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Politzer Lipót

faszén nagykereskedö Budapest, József-városi pályaudvar.

Szállit I-ső rendü

bükk-faszenet

wagonokban valamint egy és fél kilós csomagokban. Telefon.

Le Griffon

valódi franczia

szivarkapapir és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

Egy külön bejáratu

butorozott utczai szoba

és

egy udvari lakás kiadó.

Czim: a kiadóhivatalban.

Szives tudomásul

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy a fővárosban hosszabb ideig tett tapasztalataim folytán raktáramat

SAJÁTKÉSZITMÉNYÜ KEMÉNYFA-BUTOROKKAL

rendeztem be, melyek csinos kivitele- és tartósságáért kezeskedem. — Vállalkozom különböző stilü butorok elkészitésére u. m.: **angol, barock, renaissance, empire, ó-német, magyar, ébenfa rézbetétekkel** stb. stb., továbbá elvállalok **épületmunkákat, falburkolatokat, iskola-, templom-, gyógyszertár- és bolti berendezéseket, oltárokat, kirakatokat,** ugyszinten **tekeasztalokat** (kegel és karambolra.)

Tekeasztalok áthuzását és átalakitását helyben és vidéken elvállalom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

INCZÉDI BÉLA

asztalos

Baján, fő-utcza 138. szám Diczendi-féle házban.

Nyomatott Kazal József könyvnyomdájában Baján.